

Economia a les palpentes

Des d'aquell acudit de tornar 400 euros a cada contribuent, el govern espanyol ha aplicat una vuitantena de mesures per reactivar l'economia. En vuit mesos, vuit plans. EL TEMPS els repassa, amb l'ajuda de representants sindicals i empresarials.

La desocupació va tornar a tocar sostre la setmana passada mentre la venda d'automòbils s'enfonsava. Una setmana més, els indicadors oficials posen xifres al panorama econòmic cada vegada més fosc. Des de mitjan any, gairebé tots els sectors econòmics semblen haver-se apuntat a la teoria newtoniana que diu que tot allò que puja, baixa. I baixa, i baixa, és clar, fins que toca a terra. I allí roman, si algú no ho torna a impulsar. Aquest impuls és, precisament, el què teòricament haurien de donar els governs.

En aquest sentit, hom no pot pas acusar d'inacció el govern espanyol. En vuit mesos, ha presentat vuit plans de reactivació econòmica. L'economia, a cop d'augment de la desocupació, minva de l'activitat industrial o problemes de liquiditat, s'ha erigit en tema estrella dels consells de ministres aquesta legislatura. En aquest temps, l'executiu de Madrid ha aprovat mesures tan diverses com la deducció de 400 euros a cada contribuent, l'ampliació a dos anys més dels anomenats *comptes d'habitatge* o l'obertura d'una línia de finançament per als promotors d'habitatges de renda lliure

Els vice-presidents espanyols, María Teresa Fernández de la Vega i Pedro Solbes, després del consell de ministres del 28 de novembre, en què es va aprovar la creació d'un Fons d'Inversió Municipal.

disposats ara a convertir-los en pisos de lloguer. L'objectiu de tot plegat és afrontar una situació que primer va ser de "lleugera desacceleració econòmica" i que ara és "un període de dificultats econòmiques serioses", en paraules del president José Luis Rodríguez Zapatero.

La qüestió semàntica exemplifica la manera com el govern de Madrid ha afrontat la situació econòmica. La profusió de mesures (una vuitantena), la multiplicació de plans (vuit en vuit mesos) i les compareixences periòdiques de Zapatero al Congrés anunciant l'enèsim conjunt d'iniciatives, acreix una sensació d'improvisació que no ajuda a restablir la confiança. "Que cada quinze dies s'anunciïn noves mesures resulta contraproduent", a parer d'Eva Granados, secretària de política institucional d'UGT a Catalunya. "Sembla com si fossin polítiques no reflexionades, fruit de la improvisació", diu. La impressió entre una part important del món econòmic és que el govern de Zapatero actua a remolc de la crisi i no pas anteposant-s'hi. A més, la proliferació de mesures, aquests darrers mesos, contrasta molt amb la prudència, si no

negació, que el president de l'executiu espanyol havia mostrat abans de les eleccions amb relació a la crisi. Ara, quan la infecció de les hipoteques d'alt risc ha contagiada cada artèria del sistema econòmic, qualsevol mesura que es pretenga aplicar fa la sensació de tenir un caràcter pal·liatiu més que no pas preventiu, tal com han criticat els partits de l'oposició i els sindicats. Els plans de reactivació econòmica, s'ha defensat Zapatero, s'han aprovat "d'acord amb la urgència que requeria la creixent gravetat de la situació i responen a les circumstàncies específiques de l'economia".

Són efectives les mesures? A aquesta pregunta responen diferentment les persones consultades per EL TEMPS, si bé hi ha un cert consens a l'hora de donar-los la benvinguda. Els plans de recuperació econòmica —sembla la sensació generalitzada— tenen bones intencions, però una efectivitat limitada. "Es fan molts anuncis", assegura Arturo Virosque, president de la Cambra de Comerç de València, però "ara com ara no hem vist que s'hagen reflectit en el dia a dia de les empreses". Virosque lamenta la "man-

ca de concreció”, alhora que recorda que les empreses “continuen tenint les mateixes dificultats de finançament que fa un any”. Sobre això, Granados, d’UGT, demana “transparència” en les injeccions de diners públics en el sistema de finançament a través del Fons per a l’Adquisició d’Actius Financers. “Cal assegurar-se que bancs i caixes facin arribar els diners a les empreses”, opina. Des de la Caixa d’Estalvis del Mediterrani (CAM), el director, Roberto López, opina que la reactivació econòmica demana indefectiblement que les entitats financeres tornen a obrir l’aixeta del crèdit. “Cal que les entitats que tenen més capacitat per a arribar a les petites i mitjanes empreses i a les famílies promoguen la canalització dels fluxos financers cap a aquests agents de l’economia. Només així podrà reactivar-se l’economia”, afegeix.

També apunta a la “normalització dels mercats financers” Rafael Montero, secretari general de la Confederació d’Organitzacions Empresariales de la Comunitat Valenciana (Cierval), com a condició necessària per a estimular l’economia. Cal “garantir –diu– que un percentatge elevat dels ajuts al sector financer arriben a les empreses i a les famílies. Respecte als plans de reactivació econòmica, el secretari general de la Cierval opina que “són instruments adequats per a pal·liar i reconduir l’actual situació, però no són suficients”. En la mateixa línia apunta Vicente Pallardó, director de l’Observatori de Conjuntura Econòmica Internacional de la Universitat de València, que es mostra especialment crític amb la posició inicial del govern espanyol. “Les primeres decisions, de caràcter parcial, predominantment passives i destinades a oferir un cert impuls al consum, han resultat insuficients, si no seriosament inadequades.” Pallardó posa d’exemple paradigmàtic la desgravació de 400 euros de l’IRPF, anunciat durant la campanya electoral per Zapatero. La mesura, que mai no va comptar amb la complaença del ministre d’Economia, Pedro Solbes, s’ha mostrat del tot inadequada en la situació actual. El deteriorament de la confiança dels consumidors va amortir l’efecte expansiu que podria haver tingut la desgravació de 400 euros en l’impost de la renda. A

JORDI PLAY

Vuit mesos, vuit plans

Des de l’abril d’enguany, el govern espanyol ha aprovat vuit plans per a afrontar la crisi econòmica, amb mesures que van des de la deducció de 400 euros a l’IRPF fins a la creació d’un fons extraordinari d’inversió pública per als municipis.

■ PLA 1 / 18 d’abril ESTIMULAR L’ECONOMIA

Cal “afrontar una conjuntura complicada i mantenir l’equilibri fiscal”

M. T. Fernández de la Vega

Mesures preses: deducció de 400 euros en l’IRPF; supressió de l’IVA per a la rehabilitació d’edificis; possibilitat d’allargar els terminis d’amortització de les hipoteques sense cost durant els dos anys següents; increment de 2.000 milions dels avals del Tresor per a la titulització de crèdits a pimes i modificació del sistema de devolució de l’IVA; línia d’avals per a l’adquisició d’habitatge protegit; pla per a la recol·locació de desocupats, especialment de la construcció; devolució mensual de l’IVA a partir

del 2009 per a proporcionar liquiditat a les empreses.

■ PLA 2 / 23 de juny RETALLAR LA DESPESA PÚBLICA

“L’ajust és molt més ràpid i intens que no esperàvem”

Pedro Solbes

Mesures preses: reducció del 70% de l’oferta de llocs de treball públic i congelació dels sous dels alts càrrecs; limitació de la despesa corrent al 2% als pressupostos de l’estat; llei per a impulsar la rehabilitació d’habitatges; partida de 2.000 euros per a rehabilitar nuclis urbans.

■ PLA 3 / 14 d’agost MESURES PER A COMBATRE LA CRISI

“Tenim una situació econòmica difícil”

J. L. Rodríguez Zapatero

Mesures preses: agilitació de les declaracions d’impacte ambiental per a accelerar infraestructures i inversions industrials; supressió de l’im-

més, la idea, forjada enmig de la batalla electoral, quan Zapatero presumia del superàvit públic de l’estat, ha tingut un cost de 5.400 milions d’euros per a les arques públiques.

Però la mesura dels 400 euros no ha estat l’única que ha mostrat més ombres que clarícies. El pla Vive per a l’automòbil, que havia de substituir el pla Prever i que va ser anunciat a

post de patrimoni, transposició de la directiva europea de serveis, que redueix càrregues administratives en 72 procediments; pròrroga durant el 2009 i el 2010 de les noves línies de finançament de l'ICO i el Tresor per a mitjanes empreses, pimes i habitatge protegit.

■ **PLA 4 / 10 d'octubre**

FONS D'ADQUISICIÓ D'ACTIUS FINANCERS

“A partir d'avui, la seguretat dels nostres estalvis és redoblada”

M. T. Fernández de la Vega

Mesures preses: augment del Fons de Garantia de Dipòsits de 20.000 euros a 100.000; creació d'un Fons per a l'Adquisició d'Actius Financers per a adquirir actius de qualitat de bancs i caixes.

■ **PLA 5 / 13 d'octubre**

EL TRESOR COM A GARANTIA

Una “actuació coordinada, forta, determinada de la Unió Europea” per a donar suport al sistema financer.

J. L. Rodríguez Zapatero

Mesures preses: el Tresor podrà adquirir títols emesos per bancs i caixes per reforçar els seus recursos propis; el Tresor habilita avals de 100.000 milions el 2008 per als nous crèdits.

■ **PLA 6 / 4 de novembre**

SUPORT A LES FAMÍLIES I A LA CONTRACTACIÓ

“Travessem un període de dificultats econòmiques serioses”

J. L. Rodríguez Zapatero

Mesures preses: moratòria de dos anys de la meitat de la quota de la hipoteca per als desocupats; ampliació de dos anys dels comptes d'habitatge:

rebaixa de dos punts de les retencions per a aquells que paguen una hipoteca; bonificació amb 1.500 euros a les empreses que contracten desocupats amb càrregues familiars; bonificacions socials a les empreses que creen llocs de treball en sectors estratègics.

■ **PLA 7 / 10 de novembre**

L'ICO FINANÇA

“La desocupació és la nostra principal obsessió”

Pedro Solbes

Mesures preses: habilitació d'una línia de 3.000 milions per a promotors que transformen els habitatges de renda lliure en lloguer; habilitació d'una línia de 10.900 milions per a autònoms i pimes; habilitació d'una línia de 10.000 milions per a atendre les necessitats urgents de liquiditat per a empreses solvents i viables.

■ **PLA 8 / 27 de novembre**

CREAR 300.000 LLOCS DE TREBALL EL 2009

“Restablir confiança, liquiditat i crèdit en el sistema financer no és qüestió d'un dia”

J. L. Rodríguez Zapatero

Mesures preses: creació d'un fons públic extraordinari de 8.000 milions d'euros per a canalitzar la inversió pública en obres d'execució immediata; ajudes públiques per valor de 800 milions d'euros al sector de l'automòbil; línia de 600 milions d'euros per a les empreses més eficients; inversió de 500 milions d'euros en investigació i desenvolupament; rehabilitació de cases caserna de la Guàrdia Civil i comissaries de policia; incentivació del turisme social per a la tercera edat; injecció de 400 milions a les comunitats autònomes per a la llei de dependència; ajudes fiscals a la rehabilitació d'habitatges.

so de bombo i platerets pel ministre d'Indústria, Miguel Sebastián, ha estat un fracàs que ha agreujat encara més l'estat delicat del sector. Per una altra banda, la promesa d'augmentar

la inversió en infraestructures per a compensar la disminució en l'activitat constructora no s'ha complert. De fet, el ritme de licitació pública fins a l'agost va disminuir d'un 15% respec-

te a l'any anterior. D'una altra banda, el Fons per a l'Adquisició d'Actius Financers que havia d'enfortir el sistema financer espanyol i restablir la confiança entre les entitats, funciona a mig gas. Tot plegat, dibuixa un trenca-closques envitricollat i potser incomplet de mesures d'eficàcia limitada i decisions pendents d'executar. “No cal augmentar el nombre de mesures, sinó perfeccionar-ne l'aplicació”, opina Pallardó. El director de l'Observatori aposta, a més per establir un pacte entre els principals agents econòmics, socials i polítics que “permeta de compartir responsabilitat i sacrificis (incloent-hi la retallada en la renda real de tots) i evitar que l'ajust durant aquesta recessió torne a fer-se exclusivament per la via de la quantitat, és a dir, per via de la destrucció de llocs de treball”.

Cierval i la Cambra de València coincideixen a dir que, per tal d'eixir de la crisi, caldria flexibilitzar el mercat laboral, a més de revisar la fiscalitat de les empreses. “Reclamem –apunta Montero, de la Cierval– la desaparició total dels impostos de patrimoni, IAE, successions i donacions, a més d'una rebaixa de les càrregues socials de les empreses”, i també “disminuir l'impost de societats quan els beneficis es reinvertesquen a l'empresa”. Des de la CAM, Roberto López demana que el Banc Central Europeu rebaixi les taxes d'interès per tal d'estimular l'economia en temps de recessió, i que es busquen mesures que reforcen la competitivitat. “Aquesta és la clau, no tan sols per a superar la crisi, sinó també per a eixir-ne reforçat.”

Des del sindicat UGT, Eva Granados reclama coordinació entre totes les administracions públiques a l'hora d'abordar la crisi. “Cada comunitat autònoma fa els seus miniplans. Alhora el govern presenta plans cada poques setmanes. Si hi hagués més coordinació, la inversió de recursos seria molt més eficaç”, opina. Ara per ara, diu Granados, la sensació que deixen els plans de reactivació econòmica és que “el govern va tan perdut com la resta de la gent, en això de la crisi”.

Violeta Tena